

Composite Telugu

03 T

Division of Syllbus

Class : X

Summative Assessment - I, II & III

Marks : 60

Year : 2016 - 17

క్ర.సం.	పరీక్ష పేరు	మాసాల వారీ విభజన	పద్యభాగం	గద్యభాగం	ఉపవాచకం
1.	S.A. - I	జూన్ నుండి సెప్టెంబర్ వరకు	1. మాతృభావన 2. వెన్నెల 3. శతక మధురిమ	1. అమరావతి 2. జానపదుని జాబు 3. మా ప్రయత్నం	రామాయణంలో బాల, అయోధ్య కాండలు
2.	S.A. - II	జూన్ నుండి డిసెంబర్ వరకు	1. మాతృభావన 2. వెన్నెల 3. శతకమధురిమ 4. మాణిక్య వీణ	1. అమరావతి 2. జానపదుని జాబు 3. మా ప్రయత్నం 4. గోరంత దీపాలు	రామాయణంలో బాల, అయోధ్య అరణ్య, కిష్కింధ కాండలు
3.	S.A. - III (Final)	జూన్ నుండి ఫిబ్రవరి వరకు మొత్తం	1. మాతృభావన 2. వెన్నెల 3. శతక మధురిమ 4. మాణిక్యవీణ 5. భిక్ష	1. అమరావతి 2. జానపదుని జాబు 3. మా ప్రతయ్యం 4. గోరంత దీపాలు 5. చిత్రగ్రీవం	రామాయణంలో బాల, అయోధ్య అరణ్య, కిష్కింధ, సుందర, యుద్ధ కాండలు మొత్తం

- సూచన :
- ❖ సంస్కృతం కాంపోజిట్ కోర్సుగా చదివేవారు ధన్యుడు, సముద్రలంఘనం పాఠ్యాంశాలు చదవ వలసిన అవసరం లేదు.
 - ❖ ఉపవాచకం చదువవలెను.

ప్రశ్నల స్వభావం

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన : అవగాహనను పరీక్షించే విధంగా ప్రశ్నలు ఈ క్రింది రకాలుగా ఉండాలి.

1. పరిచిత పద్యం-పాఠ్యపుస్తకంలోని చుక్క గుర్తుగల పద్యం మాత్రమే ఇవ్వాలి. కింద చెప్పిన రెండు రకాలలో ఏదో ఒక రకం ఇవ్వాలి.

❖ పద్యం ఇచ్చి ప్రతిపదార్థం రాయమనడం

❖ పద్యపూరణ చేసి భావం రాయమనడం.

2. అపరిచిత పద్యం - ప్రసిద్ధిచెందిన శతకాలలోని ఏ నీతిపద్యాలను మాత్రమే ఇవ్వాలి).

❖ ప్రశ్నలు ఇచ్చి జవాబులు రాయమనడం.

3. అపరిచిత గద్యం - ఒక పేరా ఇవ్వాలి.

❖ ఎక్కడినుండైనా వ్యాసం/కరపత్రం/సంభాషణ/లేఖ/బయోడేటా/ప్రకటన/వార్త - వీటికి సంబంధించిన ఏదైనా

❖ ప్రశ్నలకు జవాబులు, ఒక ప్రశ్న తయారీ.

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత : స్వీయరచన - లఘు సమాధాన ప్రశ్నలు (పద్యం, గద్యం, ఉపవాచకం) పద్యం - 1, గద్యం -3, ఉపవాచకం -1 ప్రశ్నలుండాలి. ప్రశ్నలు రెండు వాక్యాల్లో సమాధానం రాసేలా ఉండాలి.

పద్యభాగం:- కవి పరిచయం / ప్రక్రియ / నేపథ్యం 1 ప్రశ్న.

గద్యభాగం:- రచయిత పరిచయం - 1ప్రశ్న / పాఠ్యాంశాలకు సంబంధించి 2 ప్రశ్నలు

❖ ఉపవాచకం - పాత్రస్వభావం (1 ప్రశ్న)

స్వీయరచన - పద్యభాగం - వ్యాసరూప ప్రశ్న 1 ఇవ్వాలి. ప్రశ్నల స్వభావం

❖ ఆలోచించి, సొంతమాటల్లో రాసేవిగా ఉంటాయి.

❖ విశ్లేషణాత్మకంగా, అభిప్రాయాన్ని తెలిపేలా, వ్యాఖ్యానించేలా.

❖ సారాంశాన్ని తెలిపేలా, తగిన కారణాలతో సమర్థిస్తూ/విభేదిస్తూ రాసేలా.

❖ విద్యార్థి పాఠ్యపుస్తకంలోని సంఘటనలలో తాను ప్రత్యక్ష భాగస్వామి అయినప్పుడు స్పందించే విధంగా ఉండాలి.

సృజనాత్మకత : పాఠ్యపుస్తకంలో గద్యభాగంలో పొందుపరచిన సృజనాత్మక అంశాల ఆధారంగా ప్రశ్నలు ఇవ్వాలి. అభ్యాసాలలో ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా ఇవ్వకూడదు. వివిధ వ్యవహార రూపాలు మార్చిరాసే విధంగా ఉండాలి.

భాషా వ్యవహార రూపాలు : (లేఖ / వ్యాసం / కరపత్రం / సంభాషణ / వర్ణన / కథ / నాటిక/ ఏకాంకిక / గేయం / కవిత / సూక్తులు / నినాదాలు / సన్మానపత్రం / ఇంటర్వ్యూ ప్రశ్నావళి)

III. భాషాంశాలు : పదజాలం / బహుశైచ్చిక ప్రశ్నలు / వ్యాకరణాంశాలు

- 1) అర్థాన్ని గుర్తించడం
- 2) వ్యుత్పత్త్యర్థం గుర్తించడం
- 3) పర్యాయపదాలు
- 4) నానార్థాలు
- 5) ప్రకృతి-వికృతిని గుర్తించడం
- 6) సంధినామం
- 7) సమాసపదం
- 8) సమాసనామం గుర్తించడం
- 9) పదం యొక్క గణం గుర్తించడం
- 10) వృత్తపద్యగణాలను గుర్తించడం
- 11) అలంకార నామాన్ని గుర్తించడం
- 12) ఏ అలంకారమో గుర్తించడం
- 13) సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చడం
- 14) ఏ రకమైన సంశ్లిష్ట వాక్యమో గుర్తించడం.
- 15) ఏ రకమైన వాక్యమో గుర్తించడం
- 16) ఏ రకమైన సామాన్యవాక్యమో గుర్తించడం
- 17) జాతీయాన్ని గుర్తించడం
- 18) జాతీయానికి అర్థం గుర్తించడం
- 19), 20) అర్థవంతమైన వాక్య ప్రయోగాలు చేయడం.

సూచన: - పాఠ్యపుస్తకంలోని పదజాలం/వ్యాకరణాంశాలను పరిశీలించి ఆయా విధానాలను ఎన్నుకోవాలి.

BLUE PRINT
Composite Telugu

03 T

Marks : 60

Class : X

Year : 2016 - 17

క్ర. సం.	విద్యా ప్రమాణాలు పాఠ్యాంశాలు	అపగాహన - ప్రతిస్పందన				వ్యక్తికరణ - సృజనాత్మకత				భాషాంశాలు				మొత్తం				
		వ్యాస	లఘు	అతిలఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	లక్ష్య	వ్యాస	లఘు	అతిలఘు	లక్ష్య
1.	పద్యం	1 ⁽⁵⁾	-	5 ⁽¹⁾	-	1 ⁽⁵⁾	1 ⁽²⁾	-	-	-	-	-	-	2 ⁽⁵⁾	1 ⁽²⁾	5 ⁽¹⁾	-	
2.	గద్యం	-	-	10 ^(1/2)	-	1 ⁽⁵⁾	3 ⁽²⁾	-	-	-	-	-	-	1 ⁽⁵⁾	3 ⁽²⁾	10 ^(1/2)	-	
3.	ఉపవాచకం	-	-	-	-	1 ⁽⁵⁾	1 ⁽²⁾	-	-	-	-	-	-	1 ⁽⁵⁾	1 ⁽²⁾	-	-	
4.	భాషాంశాలు	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20 ⁽¹⁾
	మొత్తం	5	-	10	-	15	10	-	-	-	-	-	20	20	10	10	20	
		15				25				20				60				

Composite Telugu

03 T

Class : X

Marks : 60

Year : 2016 - 17

విద్యాప్రమాణాల భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	విద్యా ప్రమాణాలు	మార్కులు	శాతం
1.	అవగాహన - ప్రతిస్పందన	15	25%
2.	వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత	25	40%
3.	భాషాంశాలు	20	35%
	మొత్తం	60	100%

విషయ భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	విషయము	మార్కులు	శాతం
1.	పద్యం	17	28%
2.	గద్యం	16	27%
3.	ఉపవాచకం	07	12%
4.	భాషాంశాలు	20	33%
	మొత్తం	60	100%

విషయ భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	ప్రశ్నల రకము	ప్రశ్నల సంఖ్య	కేటాయించిన మార్కులు	శాతం
1.	వ్యాసరూప	4 + 4	20	33%
2.	లఘు	5	10	17%
3.	అతిలఘు	15 (10 + 5)	10	17%
4.	లక్ష్యాత్మక	20	20	33%
	మొత్తం	44 + 4 = 48	60	100%

**Composite Telugu
First Language**

03 T

Class : X

Year : 2016 - 17

పాఠ్యాంశాల వారీగా భారత్వ పట్టిక

క్ర.సం.	పాఠం పేరు	వ్యాస	లఘు	అతిలఘు	(భాషాంశాలు)లక్ష్య	మొత్తం
1.	మాతృభావన	1	-	-	1	02
2.	అమరావతి	-	1	-	3	04
3.	జానపదునిజాబు	-	1	-	3	04
4.	వెన్నెల	-	1	-	3	04
5.	శతకమధురిమ	1	-	-	1	02
6.	మా ప్రయత్నం	1	-	-	1	02
7.	మాణిక్యవీణ	1	-	-	1	02
8.	గోరంతదీపాలు	-	1	-	3	04
9.	భిక్ష	1	-	-	2	03
10.	చిత్రగ్రీవం	1	-	-	2	03
11.	రామాయణం (ఉపవాచకం)	2 (1+1)	1	-	-	03
12.	అపరిచిత పద్యం	-	-	05	-	05
13.	అపరిచిత గద్యం	-	-	10	-	10
	మొత్తం	08	05	15	20	48

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

03 T

మాదిలప్రశ్నపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు ఎ & బి)

మార్కులు : 60

సమయం : 3 గం||లు

సమయం : 2.30 ని||

పార్టు - ఎ

మార్కులు : 40

గమనిక : విద్యార్థులు ప్రశ్నపత్రం చదువుట కొరకు 15 నిమిషాలు కేటాయించబడినది.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

15 మా||

1. కింది పద్యాలలో ఒక దానిని పూరించి భావం రాయండి.

1 × 5 = 5 మా||

నీరము తప్తలోహమున గొల్చువారికిన్.

(లేదా)

శివరాజంతట మేల్చునుంగు తప్పునైరింపుమీ!

2. కింది పద్యాన్ని చదివి, ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

5 × 1 = 5 మా||

తలనుండు విషము ఫణికిని

వెలయంగా తోకనుండు వృశ్చికమునకున్

తలతోకయనక యుండును

ఖలునకు నిలెవెల్ల విషము గదరా సుమతీ!

ప్రశ్నలు: అ. ఖలునకు విషము ఎక్కడ ఉంటుంది?

ఆ. ఫణికి విషం ఎక్కడ ఉంటుంది?

ఇ. తోకలో విషం దేనికి ఉంటుంది?

ఈ. ఖలుని స్వభావం ఎలా ఉంటుంది?

ఉ. ఈ పద్యం ఏ శతకంలోనిది?

3. కింది అపరిచిత గద్యాన్ని చదివి సమాధానాలు రాయండి.

5 × 1/2 = 2 1/2

శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 16వ శతాబ్దం వాడు. సాహిత్యంపై ప్రత్యేకమైన అభిమానం గలవాడు. భువనవిజయమనే సభామండపంలో సాహిత్యగోష్ఠి నిర్వహించేవాడు. అనేక కవి పండితులను పోషించేవాడు. ఆయన ఆస్థానంలోని ఎనిమిది మంది ప్రసిద్ధ కవులను అష్టదిగ్గజాలని పిలిచేవారు. అందులో అల్లసాని పెద్దన అగ్రగణ్యుడు. వారిలో తెనాలి రామకృష్ణుడు వికటకవిగా పేరు పొందారు.

రాయలు రాజుమాత్రమే కాదు, కవికూడా, దేశ భాషలందు తెలుగులెన్న అని చాటాడు. ఆయన కాలం తెలుగుభాషకు స్వర్ణయుగమై భాసిల్లింది.

- ప్రశ్నలు:** అ. కృష్ణదేవరాయలు ఏ శతాబ్దం వాడు?
 ఆ. కృష్ణదేవరాయల సభామండపం పేరేమి?
 ఇ. రాయల ఆస్థాన కవుల్లో అగ్రగణ్యులెవరు?
 ఈ. వికటకవి అని ఎవరికి పేరు?
 ఉ. పై పేరా చదివి ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

4. క్రింది బయోడేటాను చదివి సమాధానాలు రాయండి. 5 × 1/2 = 2 1/2

నరేంద్రమోదీ 17-09-1950 సం॥లో వార్దానగరంలో సాధారణ కుటుంబంలో పుట్టారు. బాల్యంలో టీస్టాల్‌లో పనిచేస్తూ ఎన్నో కష్టనష్టాలను భరిస్తూ చదువుకున్నాడు. విద్యా విషయకంగా, వాడ ప్రతివాదాలలో చాలా దిట్ట అని వారి ఉపాధ్యాయుల అభిప్రాయం. ఒక సామాన్య కార్యకర్తగా పనిచేస్తూ, స్వయంకృషితో అంచెలంచెలుగా ఎదిగి 2001లో గుజరాత్ రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేసి, రాష్ట్రాభివృద్ధికి తోడ్పడి మంచి పాలన చేశారు.

- ప్రశ్నలు:** అ. నరేంద్రమోదీ ఎప్పుడు ఎక్కడ జన్మించారు?
 ఆ. ఆయన కుటుంబ పరిస్థితి ఏమిటి?
 ఇ. మోదీ పట్ల వారి ఉపాధ్యాయుల అభిప్రాయం ఏమిటి?
 ఈ. గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా ఎప్పుడు ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు?
 ఉ. పై పేరా ఆధారంగా ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

II. వ్యక్తికరణ-సృజనాత్మకత 25 మార్కులు

ఈ కింది ప్రశ్నలకు రెండు లేదా మూడు వాక్యాలలో సమాధానం రాయండి. 5 × 2 = 10

5. విద్వాన్ విశ్వం గారి జీవిత విశేషాలు తెల్పుండి.
6. అమరావతి పాఠ్యభాగ నేపథ్యం రాయండి.
7. “పుస్తకాలు మన ఒంటరి తనాన్ని పోగొడతాయి” అనే వాక్యంతో మీరు ఏకీభవిస్తారా? ఎందుకు?
8. “కష్టం వొకళ్ళది, ఫలితం మరొకళ్ళది” దీన్ని ఏవి సందర్భాలలో ఉపయోగిస్తారు?
9. హనుమంతుని పాత్రస్వభావాన్ని తెలియజేయండి?

కింది ప్రశ్నలకు వ్యాసరూప సమాధానాలు రాయండి. 3 × 5 = 15 మా॥

10. “ఉన్న ఊరు కన్న తల్లితో సమానం” - ఈ వాక్యాన్ని సమర్థిస్తూ రాయండి.

(లేదా)

చక్రం, నిప్పు మనిషి మనుగడకు ఎలా తోడ్పడ్డాయో సొంతమాటల్లో రాయండి.

11. సీతాపహరణం జరిగిన క్రమం వివరించండి?

(లేదా)

భరతుని సోదర ప్రేమను వివరించండి?

12. స్త్రీల సమస్యను ప్రతిబింబించేలా మహిళా ఉద్యమాలపై నినాదాలు రాయండి?

(లేదా)

మన పరిసరాల్లో జీవించే పశుపక్ష్యాదుల పట్ల మనం ఏ విధంగా మసలుకోవాలో మిత్రుడికి లేఖ రాయండి?

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్నాపత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)

మార్కులు : 20

సమయము : 30 ని॥లు

విద్యా ప్రమాణము	అవగాహన-ప్రతిస్పందన	వ్యక్తీకరణ సృజనాత్మకత	భాషాంశాలు	మొత్తం
ప్రశ్నల సంఖ్య				
మొత్తం మార్కులు				
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

III. భాషాంశాలు :

కింది ప్రశ్నలకు ఇచ్చిన జవాబులలో సరియైన జవాబును గుర్తించి, జవాబును సూచించే అక్షరాన్ని ప్రశ్నకు ఎదురుగా ఉన్న బ్రాకెట్లో రాయండి. 18 × 1 = 18 మా॥

- మేఘం దివి నుండి భువికి రాల్చిన చినుకు పూలే ఈ వర్షం. గీత గీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి. ()
అ) భూమి ఆ) ఆకాశం ఇ) నేల ఈ) వర్షం
- “పక్షములు గలది” అనే వ్యుత్పత్త్యర్థం గల పదం ఏది? ()
అ) పక్షి ఆ) అక్షరం ఇ) ఆవు ఈ) పులి
- ఇవ్వీటి మీద నాగ్రహము తగునె? గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలను గుర్తించండి. ()
అ) ప్రేమ, ఆప్యాయత ఆ) కోపం, ఆవేశం ఇ) జాలి, కరుణ ఈ) దయ, అనురాగం
- శ్రీనివాస కళ్యాణం వైభవంగా జరిగింది. ()
అ) కొట్లాట, పోరు ఆ) ఆట, పాట ఇ) కంబలి, పరుపు ఈ) శుభం, పెండ్లి
- విద్య లేని వాడు వింత పశువు - గీత గీసిన పదానికి వికృతి పదం గుర్తించండి. ()
అ) విదియ ఆ) విజ్ఞ ఇ) విద్దె ఈ) విధ్య
- సరసపుంధనము - ఏ సంధి. ()
అ) పుంప్యా ఆ) సవర్ణ ఇ) గుణ ఈ) ఉత్వ
- “నాలుగు గీతలు” - సమాసంను గుర్తించండి. ()
అ) ద్వంద్వ ఆ) తృతీయ ఇ) ద్విగు ఈ) షష్ఠీ

8. “మానవుల యొక్క చరిత్ర” - విగ్రహవాక్యాన్ని సమాసపదంగా కూర్చండి. ()
 అ) మానవుల చరిత్ర ఆ) మనుషుల చరిత్ర ఇ) మానవచరిత్ర ఈ) మానవ చరిత్రలు
9. “శర్వాణి” అనే పదంలోని గణాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) ‘భ’ గణం ఆ) ‘ర’ గణం ఇ) ‘య’ గణం ఈ) ‘త’ గణం
10. “మత్తేభము” లోని గణాలు గుర్తించండి. ()
 అ) నజభజజజర ఆ) మసజసతతగ ఇ) సభరసమయవ ఈ) భరసభభరవ
11. అనిల్ చొక్కా మల్లెపూవులా తెల్లగా ఉంది. ఇందులోని అలంకారాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) రూపక ఆ) ఉపమ ఇ) క్లేష ఈ) అర్థాంతరన్యాస
12. “ఊహించి చెప్పడం” అనే లక్షణం ఏ అలంకారానికి చెందినది. ()
 అ) ఉపమ ఆ) స్వభావోక్తి ఇ) చేకానుప్రాస ఈ) ఉత్పేక్షా
13. లక్ష్మీ పాఠం చదివినది. లక్ష్మీ పాఠం అర్థం చేసుకున్నది. సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చిరాస్తే ()
 అ) లక్ష్మీ పాఠం చదువుకొని అర్థం చేసుకున్నది.
 ఆ) లక్ష్మీ పాఠం చదివినది, అర్థం చేసుకున్నది.
 ఇ) లక్ష్మీ పాఠం చదివి అర్థం చేసుకున్నది. ఈ) లక్ష్మీ పాఠం అర్థం చేసుకోలేదు.
14. రామకృష్ణుడు గురువు. వివేకానందుడు శిష్యుడు. ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ()
 అ) కర్తరీ ఆ) సామాన్య ఇ) సంయుక్త ఈ) సంశ్లిష్ట
15. “మీరు రావద్దు” - ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ()
 అ) ఆశ్చర్యార్థకం ఆ) నిషేధార్థకం ఇ) విధ్యర్థకం ఈ) అప్యర్థకం
16. పోతన భాగవతం రాశాడు - ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ()
 అ) సంయుక్త ఆ) సామాన్య ఇ) సంశ్లిష్ట ఈ) విధ్యర్థకం
17. ‘కలుపుదీయడం’ - అనే జాతీయానికి అర్థం ఏమిటి? ()
 అ) పనికిరాని మొక్కలను తీసివేయడం ఆ) మొక్కలను నాటడం
 ఇ) మొక్కలను పీకివేయడం ఈ) పురుగులను చంపడం
18. “జ్ఞానోదయం కలగడం” అనే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని వాడుతారు. ()
 అ) కాలధర్మం ఆ) నీరుకారడం ఇ) కనువిప్పు ఈ) గుండెలు బరువెక్కడం

కింది పదాలను ఉపయోగించి అర్థవంతమైన వాక్యాలు రాయండి.

2 × 1 = 2 మా॥

19. చమత్కారం
 20. శ్రద్ధాసక్తులు

సంగ్రహాణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిలిప్రశ్న పత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు -ఎ)

మార్కులు : 60

సమయం : 3 గం||లు

Principles of Valuation

సూచన : పద్యమును పాదభంగం లేకుండా పూరించినందుకు - 3 మార్కులు
 పద్యభావము వ్రాసినందుకు - 2 మార్కులు } 5 మార్కులు

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

15 మా||

1. నీరము తప్తలోహమున నిల్చి యనామకమైన నశించు నా
 నీరము ముత్యమట్టు నళనీదళ సంస్థితమై తనర్చు నా
 నీరమై శక్తిలోఁబడి మణిత్వముగాంచు సమంచిత ప్రభన్
 పౌరుష వృత్తులిట్లధమ మధ్యమ నుత్తము గొల్చు వారికిన్.

భావము : కాలిన ఇనుము మీద నీళ్ళుపడితే ఆవిరైపోతాయి. ఆనీళ్లే తామరాకుపైన పడితే ముత్యాల్లా కనిపిస్తాయి. ఆనీళ్లే ముత్యపు చిప్పలలో పడితే మణుల్లా (ముత్యాల్లా) మారతాయి. అలాగే మనిషి గ్రధములలో చేరితే అధముడౌతాడు. మధ్యములలో చేరితే మధ్యముడౌతాడు. ఉత్తములలో చేరితే ఉత్తముడౌతాడు.

(లేదా)

శివరాజంతట మేల్ముసుంగు దెరలో - స్నిగ్ధాంబుదచ్చాయలో
 నవసౌదామినిఁబోలు నా యవన కాంతా రత్నమున్ భక్తి గౌ
 రవముల్ వాఱగఁజూచి పల్కె “వనితారత్నంబు లీభవ్య హైం
 దవ భూజంగమ పుణ్యదేవతలు; మాతా! తప్పు సైరింపుమీ!”

భావము : అంతలోనే మేలిముసుగు తెరలో దట్టమైన నీలిమేఘం మాటున ఉన్న మెరుపుతీగ లాంటి యవనస్త్రీని భక్తి గౌరవాలతో చూస్తూ ఇలా అన్నాడు. “స్త్రీలు శుభప్రదమైన ఈ హైందవ భూమిపై సంచరించే పుణ్యదేవతలు. అమ్మా ఈ తప్పును మన్నించు.

సూచన : సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో వ్రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి ఒక్కొక్క మార్కు చొప్పున మొత్తం (5×1=5) ఐదు మార్కులు.

2. అ. ఖలునకు నిలెవెల్ల విషము ఉంటుంది.
- ఆ. ఫణికి విషం తలలో ఉంటుంది.
- ఇ. తోకలో విషం వృశ్చిమునకు ఉంటుంది.
- ఈ. ఖలుని స్వభావం విషతుల్యంగా ఉంటుంది.
- ఉ. ఈ పద్యం సుమతీ శతకంలోనిది.

సూచన : గద్య సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి 1/2 మార్కు చొప్పున 5×1/2 = 2 1/2 మార్కులు.

3. అ. కృష్ణ దేవరాయలు 16వ శతాబ్దం వాడు.
- ఆ. కృష్ణదేవరాయల సభామండపం పేరు భువన విజయము.
- ఇ. రాయల ఆస్థాన కవుల్లో అగ్రగణ్యులు అల్లసాని పెద్దన.
- ఈ. తెనాలి రామకృష్ణుడికి వికట కవి అని పేరు.
- ఉ.

సూచన : బయోడాటానిక సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్కదానికి 1/2 మార్కుచొప్పున 5 × 1/2 = 2 1/2 మార్కులు.

4. అ. నరేంద్రమేదీ 17-09-1950లో వార్ధానగరంలో జన్మించారు.
- ఆ. సాధారణ కుటుంబంలో జన్మించి చిన్న వయసులోనే టీస్టాల్ నడిపారు.
- ఇ. వాద ప్రతివాదాలలో చాలాదిట్ట అని ఉపాధ్యాయుల అభిప్రాయం.
- ఈ. 2001లో గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణస్వీకారం చేశారు.
- ఉ. నరేంద్రమోదీ ఎలా ఎదిగారు?

II. వ్యక్తీకరణ-సృజనాత్మకత

25 మార్కులు

సూచన : ఐదు ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 2 మార్కుల చొప్పున సమాధానంలోని విషయం, వాక్య నిర్మాణ క్రమం అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే

5 × 2 = 10 మా||

1 1/2 మార్కు

1/2 మార్కు

2 మార్కులు

5. ఇంతమంచిపెన్న తల్లి ఎందుకిట్లు మారెనో?
ఇంతమంచి కన్నతల్లి ఎందెకెండిపోయెనో!
- అని ఆవేదనలో పెన్నేటిపాటను సృజించిన మానవీయకవి విద్వాన్ విశ్వం. అసలు పేరు మీసరగండ విశ్వరూపాచారి. అనంతపురం జిల్లా తరిమెల గ్రామం. లక్ష్మమ్మ, రామయ్య దంపతులకు జన్మించినవాడు విశ్వం. భాష, సాహిత్యం, సమాజం, నైతిక విలువలు తదితర అంశాలపై సంపాదకీయాలు, కళాప్రపూర్ణ, డిలిట్ పట్టాలనందుకున్నాడు.
6. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు నూతన రాజధానిగా అమరావతి నిర్మితమువుతుంది. చారిత్రక, సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక అమరావతిని గురించి ఈనాటి ఆంధ్రులు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. మన రాజధానీ నగరపు పూర్వవైభవాన్ని తెలియజేయడమే అమరావతి పాఠ్యభాగ నేపథ్యం.
7. ఏకీభవస్తాను, అవును పుస్తకాలు మన ఒంటరితనాన్ని పోగొడతాయి. ఎందుకంటే పుస్తకం మంచి మిత్రునివంటివి. మిత్రునితో గడిపితే ఒంటరి తనం దూరమైనట్లుగా పుస్తకాలు కూడా ఒంటరితనాన్ని పోగొడతాయి.
8. రాత్రనకా పగలనగా కష్టపడేది ఒకరైతే, ఆకష్టం ఫలితాన్ని అనుభవించేది వేరొకరు అని అర్థమైంది. శ్రమ దోపిడే జరిగిన సందర్భంలో 'కష్టం వొకళ్ళది, ఫలితం మరొకళ్ళది' అనే వాక్యం ఉపయోగిస్తారు.
9. హనుమంతుడు - పాత్రస్వభావం, మాటకాని, కార్యసాఫల్యతా మార్గం తెలిసినవాడు. శ్రీరామభక్తుడు. చూసినప్పుంటే కాల్చివచ్చేవాడు. స్వామిభక్తి పరాయణుడు. కార్యదక్షుడు.

సూచన : వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు

విషయానికి తగిన భావం రాస్తే	- 2 మార్కులు
వాక్య నిర్మాణ క్రమం	- 1 మార్కు
మంచి పదజాలాన్ని వినియోగించడం	- 1 మార్కు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	- 1 మార్కు

5 మార్కులు

10. "ఉన్న ఊరు కన్న తల్లితో సమానం"
1. కన్నతల్లి మనల్ని అనుక్షణం ఆదరిస్తూ, మనమంచికోసం అభివృద్ధి కోసం ఆరాటపడుతుంది.
 2. మనకు ఏ కష్టమూ రాకుండా కాపాడుతుంది.
 3. ఉన్న ఊరు అంటే మనం పుట్టిన ఊరు, ఊరు అంటే కేవలం నాలుటు ఇళ్ళు, చెట్లు, పొలాలు కాదు. ఆ ఊరిలో నివాసం ఉండే జనాలు.
 4. మనం పుట్టి, పెరిగిన ఊరిలో సహజంగానే మనక్షేమం కోరే జనాలు ఉంటారు.
 5. మనకు ఏదైనా కష్టం వస్తే ఆదుకుంటారు. అందుకే ఉన్న ఊరు కన్నతల్లి వంటిది.

(లేదా)

1. చక్రాన్ని కనుగొన్న రోజు చరిత్రలో ఎంత ప్రముఖమైనదో, చకచకా నాలుగు గీతలతో లిపిని కనుక్కొన్న రోజు అంతకంటే విశేషమైనది.
 2. చక్రం మానవ చలనానికి దోహదపడితే, లిపి భావసంచలనానికి వేదికై సృజనాత్మక ప్రపంచంలోకి దారి చూపింది.
 3. నిప్పునుకనుక్కొన్న రోజెంత గొప్పదో తప్పటడుగుల చిందుల నుంచి ఉన్నతసృత్యాలు చేసిన రోజూ అంతే గొప్పది.
 4. రాతి యుగము చీకటిని చీల్చుకుంటూ నవీన విజ్ఞానపు వెలుతురులోకి ప్రవేశించిన గొప్ప రోజులుగా వాటిని కవి భావించాడని తెలుస్తుంది.
11. సీతాపహరణం జరిగిన క్రమం.
1. సీతా రామలక్ష్మణులు వనవాసానికి వెళ్లడం.
 2. శూర్పణఖ రామలక్ష్మణులను మోహించడం.
 3. మారీచుడు బంగారులేడిగా మారి శ్రీరాముని ఆశ్రమ ప్రాంతంలో సంచరించడం.
 4. సీత మాయలేడిని కావాలనడం రాముడు మాయలేడిని పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నించడం, రాముని కంఠంగా మారీచుడు అయ్యో సీతా! లక్ష్మణా అనడం. ఆకేక విని లక్ష్మణుడు వెళ్ళడం.
 5. ఇదే అదునుగా రావణుడు సన్యాసి వేషంలో వచ్చి సీతను అపహరించడం.

(లేదా)

1. రామలక్ష్మణ భరత శత్రుఘ్నుల్లో రాముని తరువాతి వాడుభరతుడు.
2. కైకేయి కుమారునికి పినతల్లి పైనా, భరతునిపై ఎంతోప్రేమ.
3. దశరథుడు రామలక్ష్మణులను తన దగ్గర ఉంచుకొని భరత శత్రుఘ్నులను మేనమామలు ఉన్న నందిగ్రామం పంపించాడు. అప్పుడు భరతుడు తల్లిదండ్రులను విడిచి వెళ్లడం కంటే రాముని విడిచి వెళ్ళవలసి వచ్చినందుకు చాలా బాధపడ్డాడు.
4. రాముడు వనవాసానికి వెళ్ళగా ఆవియోగ దుఃఖం భరించలేక దశరథుడు కన్నుమూశాడు. భరతుడు వచ్చి జరిగిన దానికి తల్లిని కారణంగా చూపి దూషించాడు. అన్న రాముడు నివాసమున్న చోటికి వెళ్ళి రాజ్యభారం స్వీకరించమని బ్రతిమాలాడు. రాముడు ఎన్నో విధాల నచ్చ చెప్పాడు. చేసేది లేక రాముని పాదుకలు తలపై మోసుకెళ్ళి ఊరిబయట పొలిమేరల్లో సింహాసనపై ఉంచి, తాను ముని వేషధారియై అన్నకు బదులు రాజ్యం పాలించాడు. 14 ఏళ్ళు నిండగానే రాముడు తిరిగి రాకుంటే ప్రాణాలు వదులుతానని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు.

12. స్త్రీల సమస్యలపై సూక్తులు - నినాదాలు

సూచన : కనీసం 5 సూక్తులు రాయాలి.

విషయానికి అనుగుణంగా ఉంటే	- 2 మార్కులు
ప్రాసతో కూడిన పదజాలం	- 1 మార్కు
వాక్యనిర్మాణం	- 1 మార్కు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	- 1 మార్కు
<hr/>	
5 మార్కులు	

(లేదా)

మన పరిసరాల్లో జీవించే పశుపక్ష్యాదుల పట్ల మనం ఏ విధంగా మనుషుకోవాలో మిత్రునికి లేఖ.

సూచన : (స్థలం, తేదీ, సంబోధన, చిరునామ, సంతకం)	- 2 మార్కులు
విషయానుగుణంగా రాస్తే	- 2 మార్కులు
వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	- 1 మార్కు
<hr/>	
5 మార్కులు	

సంగ్రహాణాత్మక మూల్యాంకనము - III

మాదిరిప్రశ్నా పత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)

మార్కులు : 20

సమయము : 30 ని॥లు

III. భాషాంశాలు :

సూచన : సరియైన జవాబును బ్రాకెట్లలో గుర్తించవలెను.

18 × 1 = 18 మా॥

1. ఆ - ఆకాశం
2. అ - పక్షి
3. ఆ - కోపం, ఆవేశం
4. ఈ - శుభం, పెండ్లి
5. ఇ - విద్వే
6. అ - పుంప్వాదేశ సంధి
7. ఇ - ద్విగుసమాసం
8. ఇ - మానవ చరిత్ర
9. ఈ - 'త' గణం
10. ఇ - సభరనమయవ
11. ఆ - ఉపమ
12. ఈ - ఉత్పేక్ష
13. ఇ - లక్ష్మీ పాఠం చదివి అర్థం చేసుకున్నది.
14. ఆ - సామాన్య
15. ఆ - నిషేధార్థకం
16. ఆ - సామాన్యవాక్యం
17. అ - పనికిరాని మొక్కలను తీసివేయడం
18. ఇ - కనువిప్పు

క్రింది పదాలను వాక్యంలో ప్రయోగించి రాయాలి.

2 × 1 = 2 మా॥

19, 20 ఈ పదాలను సొంతవాక్యంలో ప్రయోగించి అర్థవంతమైన వాక్యాలు రాయవసి ఉంటుంది.

సంగ్రహాణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్న పత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు ఎ & బి)

మార్కులు : 60

సమయం : 3 గం||లు

విద్యా ప్రమాణాలు	I	II	III	మొత్తం
మొత్తం మార్కులు				
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

సమయం : 2.30 ని||

పార్టు - ఎ

మార్కులు : 40

గమనిక : విద్యార్థులు ప్రశ్నపత్రం చదువుట కొరకు 15 నిమిషాలు కేటాయించబడినది.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

15 మా||

1. కింది పద్యాలలో ఒక దానికి ప్రతిపదార్థం రాయండి.

1 × 5 = 5 మా||

పట్టుగ నీశ్వరుండు తనపాలిట నుండి పుడిచ్చినంతలో
దిట్టక దీనదేహలను తేటగలాలనజేసి యన్నమున్
బెట్టు వివేకి మానసము బెంపొనరించుచు నూరకుండినన్
గట్టుగలక్ష్మి బొండు దరిగొండ నృసింహ! దయాపయోనిధీ!

(లేదా)

ఆ కంఠం బుగ నిప్పు మాధుకర భిక్షాన్నంబు భక్షింపగా
లేకున్నంగడు నంగలారైదవు మేలే? లెస్స! శాంతుండవే!
నీకంటెన్ మతిహీనులే కటకటా! నీవార ముష్టింపచుల్
శాఖాహారులు గందభోజులు, శిలోంభి ప్రక్రముల్ తాపసులే!

2. కింది పద్యాన్ని చదివి, క్రింది ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

5 × 1 = 5 మా||

ఎప్పుడు తప్పులు వెదకెడు
అప్పురుషుని గొల్వగూడదదియెట్టన్నన్
సర్పంబు పడగనీడను
కప్పవసించిన విధంబు గదరాసుమతీ!

ప్రశ్నలు: అ. ఎవరిని కొలువ కూడదు?

ఆ. ఈ పద్య రచయిత ఎవరు?

ఇ. తప్పులెన్నేవారిని ఎవరితో పోల్చారు?

ఈ. ఈ పద్యం ఏ శతకం లోనిది?

ఉ. ఈ పద్యంలోని నీతి ఏమిటి?

3. కింది గద్యాన్ని చదివి కింది ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. $5 \times 1/2 = 2 \frac{1}{2}$

వ్యవసాయ భూములను ఎలా ఉపయోగించుకుంటామో, అలాగే జీవనోపాధి కోసం బీడు భూములను కూడా ఒక పద్ధతి ప్రకారం ఉపయోగించుకోవచ్చు. అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలు, ప్రత్యామ్నాయ ఉపాధి మార్గాలు ఉన్నాయి. గుజరాత్ లోని అమూల్ ప్రయోగం మనరాష్ట్రంలోనూ చేయవచ్చు. కులవృత్తుల వారు అనేకమంది పరిస్థితులను బట్టి వృత్తులు మార్చుకుంటారు. చిత్రమేమంటే పేదవాళ్ళు ఎప్పుడూ విద్యా, వైద్యసౌకర్యాల గురించి అడగరు. భూములు లీజుకు ఇస్తే పెత్తందారులకు, కుల పెద్దలకు లాభం వస్తుంది. ఈ విషయంలో పేదలను చైతన్యపరచవలసిన ప్రభుత్వాలు కూడా చురుకైన పాత్ర నిర్వహించకపోవడం దురదృష్టకరం.

ప్రశ్నలు: అ. బీడుభూములుంటే ఏమిటి?

ఆ. జీవనోపాధి కోసం రైతులు వేటిపై ఆధారపడతారు?

ఇ. విద్యా, వైద్య సౌకర్యాల గురించి అడగనివారు ఎవరు?

ఈ. భూములు లీజుకు ఇస్తే ఎవరికి లాభం వస్తుంది?

ఉ. పై పేరా ఆధారంగా ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారుచేయండి.

4. క్రింది కరపత్రాన్ని చదివి ఇచ్చిన ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి. $5 \times 1/2 = 2 \frac{1}{2}$

మహిళలపై వివక్ష ఇంకానా? - ఇకపై సాగదు

దేశం శాస్త్ర సాంకేతిక రంగాల్లో అభివృద్ధిని సాధించిందని ప్రతిదినం మనం అనుకుంటున్న మాటల్లో ఒకటి అభివృద్ధి అంటే కేవలం సాంకేతికంగానే కాదు, విలువలతో కూడిన అభివృద్ధి కావాలి. దేశ జనాభాలో సగం మంది స్త్రీలున్నారు. సమాజాభివృద్ధిలో స్త్రీలదే కీలకమైన పాత్ర. ఎంత చదువుకున్నా నేటికీ స్త్రీలు ఇంటా బయటా కూడా వివక్షతకు గురి అవుతూనే ఉన్నారు.

మహిళలపై దాడులను ఖండిద్దాం. మహిళలపై వివక్షను ఎదిరిద్దాం.

మహిళల్లారా! మేల్కొండి. ధైర్యంతో ముందడుగు వేయండి.

ప్రశ్నలు: అ. మనం ఏయే రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధించామని అనుకుంటున్నాం?

ఆ. ఎటువంటి అభివృద్ధి కావాలి?

- ఇ. సమాజాభివృద్ధిలో స్త్రీల పాత్ర ఎటువంటిది?
 ఈ. ఎంతచదువుకున్నా నేటికీ స్త్రీ పరిస్థితి ఏమిటి?
 ఉ. ఈ కరపత్రం చదివి ఏదైనా ఒక ప్రశ్న తయారు చేయండి?

II. వ్యక్తికరణ-సృజనాత్మకత

25 మార్కులు

ఈ కింది ప్రశ్నలకు రెండు, మూడు వాక్యాలలో జవాబులు రాయండి.

2 × 5 = 10

5. మాతృభావన పాఠ్యభాగం నేపథ్యం రాయండి?
6. “ప్రతివాళ్ళూ ప్రశ్నించారు చరిత్రను మార్చడానికి” అని స్త్రీల గురించి రచయిత్రులు ఎందుకన్నారు?
7. చిత్రగ్రీవం ఏ వయస్సులో ఏమేమి చేయగలిగిందో రాయండి?
8. పులికంటి కృష్ణారెడ్డి జీవిత విశేషాలు తెలియజేయండి?
9. లక్ష్మణుని పాత్రస్వభావాన్ని రాయండి?

కింది ప్రశ్నలకు వ్యాసరూప సమాధానాలు రాయండి.

3 × 5 = 15 మా॥

10. మాతృభావన పాఠ్యభాగ ఆధారంగా శివాజీ వ్యక్తిత్వాన్ని విశ్లేషించండి?

(లేదా)

మాణిక్యవీణ పాఠం ఆధారంగా మానవ పరిణామ క్రమాన్ని వివరించండి?

11. లంకా దహన వృత్తాంతాన్ని వివరించండి?

(లేదా)

శ్రీరామ సుగ్రీవుల మైత్రిని వివరించండి?

12. మీరు చూసిన చారిత్రక ప్రదేశాన్ని వర్ణిస్తూ మిత్రునికి లేఖ రాయండి?

(లేదా)

“పల్లెలు ప్రశాంత జీవనానికి పట్టుగొమ్ములు” - అనే అంశంపై కరపత్రం తయారుచేయండి?

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిలిప్రశ్న పత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)

మార్కులు : 20

సమయము : 30 ని॥లు

విద్యా ప్రమాణము	అవగాహన-ప్రతిస్పందన	వ్యక్తీకరణ సృజనాత్మకత	భాషాంశాలు	మొత్తం
ప్రశ్నల సంఖ్య				
మొత్తం మార్కులు				
విద్యార్థి పొందిన మార్కులు				
గ్రేడు				

III. భాషాంశాలు :

క్రింది ప్రశ్నలకు ఇచ్చిన జవాబులలో సరియైన జవాబును గుర్తించి, జవాబును సూచించే అక్షరాన్ని ప్రశ్నకు ఎదురుగా ఉన్న బ్రాకెట్లో రాయండి. 18 × 1 = 18 మా॥

- ఉత్తములకు ధనిక పేద భేదాలుండవు - గీతగీసిన పదానికి అర్థం గుర్తించండి. ()
అ) తెలివిలేనివారు ఆ) అనాధలు ఇ) గొప్పవారు ఈ) పనికిమాలిన వారు
- నాశనం కానిది - అనే వ్యుత్పత్త్యర్థం గల పదం ఏది. ()
అ) అతిథి ఆ) అక్షరం ఇ) గురువు ఈ) ఋషి
- అస్తమింపగ జేసినాడు అహిమకరుడు - గీతగీసిన పదానికి పర్యాయపదాలు గుర్తించండి. ()
అ) సూర్యుడు, రవి ఆ) చంద్రుడు, వెన్నెల ఇ) రాత్రి, చీకటి ఈ) పగలు, వెలుతురు
- శివుడు మూడో కన్ను తెరిస్తే లోకాలు నాశనం అవుతాయి - గీతగీసిన పదానికి నానార్థాలను గుర్తించండి. ()
అ) నేత్రము, చక్షువు ఆ) శ్రేష్ఠం, యుక్తం ఇ) శరీరం, తనువు ఈ) వెన్నెల చంద్రిక
- ప్రజలందరు కోటప్పకొండ జాతరకు వెళ్ళారు. గీతగీసిన పదానికి ప్రకృతి పదాన్ని గుర్తించండి. ()
అ) యతర ఆ) జైత్ర ఇ) యతనము ఈ) యాత్ర
- పల్లెల నుండి చాలా మంది జీవనోపాధికై పట్టణాలకు వలస వస్తున్నారు. గీత గీసిన పదంలోని సంధి ()
అ) వృద్ధి సంధి ఆ) సవర్ణదీర్ఘ సంధి ఇ) ఉత్వసంధి ఈ) గుణసంధి

7. అతని ప్రజ్ఞ అసాధారణం గీత గీసిన పదం యొక్క సమాసంను గుర్తించండి. ()
 అ) షష్ఠీ ఆ) రూపక ఇ) ద్విగు ఈ) నన్ తత్పురుష
8. నాలుగు సంఖ్య గల దిశలు - విగ్రహవాక్యాన్ని సమాస పదంగా కూర్చండి. ()
 అ) నాలుగుదేశాలు ఆ) నాలుగువైపులు ఇ) నలుదేశాలు ఈ) నాలుగుదేశాలు
9. “జోలబా” అనే పదంలోని గణాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) ‘మ’ గణం ఆ) ‘ర’ గణం ఇ) ‘జ’ గణం ఈ) ‘య’ గణం
10. “చంపకమాల” లోని గణాలను గుర్తించండి. ()
 అ) భరనభభరవ ఆ) మసజసతతగ ఇ) సభరనమయవ ఈ) నజభజజజర
11. రాజు కువలయానందకరుడు - ఇందులోని అలంకారాన్ని గుర్తించండి. ()
 అ) ఉపమా ఆ) రూపక ఇ) క్లేష ఈ) యమకం
12. సామాన్య విషయాన్ని, విశేష విషయంగా, విశేష విషయాన్ని, సామాన్య విషయంగా సమర్థించి చెప్పడం అనేది ఏ అలంకారం? ()
 అ) ఉత్పేక్ష ఆ) లాటానుప్రాస ఇ) అర్ధాంతరన్యాస ఈ) రూపక
13. అక్క టీ.వీ. చూస్తున్నది. అక్క నృత్యం చేస్తున్నది. ఈ వాక్యాన్ని సంశ్లిష్ట వాక్యంగా మార్చిరాస్తే ()
 అ) అక్క టీ.వీ. చూస్తున్నది మరియు నృత్యం చేస్తున్నది
 ఆ) అక్క టీ.వీ. చూస్తున్నది కాని నృత్యం చేయడం లేదు.
 ఇ) అక్క టీ.వీ. చూస్తూ నృత్యం చేస్తున్నది.
 ఈ) అక్క టీ.వీ. చూడటం లేదు, నృత్యం చేయడం లేదు.
14. ఆహా! ఎంత బాగుంది! - ఇది ఏరకమైన వాక్యం? ()
 అ) ప్రస్ఫారక ఆ) నిషేధార్థక ఇ) ఆశ్చర్యార్థక ఈ) ప్రార్థనార్థకం
15. రమా, లక్ష్మీ అక్కాచెల్లెలు - ఇది ఏ రకమైన వాక్యం? ()
 అ) సామాన్య ఆ) సంశ్లిష్ట ఇ) సంయుక్త ఈ) చేదర్థకం
16. వర్షాలు పడితే పంటలు పండుతాయి. ఇది ఏరకమైన వాక్యం. ()
 అ) అప్యర్థకం ఆ) చేదర్థకం ఇ) శత్రర్థకం ఈ) సామర్థ్యం
17. రాము బాగా తిని బడికి వెళ్ళాడు - ఇది ఏ రకమైన వాక్యం. ()
 అ) చేదర్థకం ఆ) విధ్యర్థకం ఇ) క్షార్థం ఈ) సామాన్య
18. “మాటలు చెప్పడం వల్ల పనులు జరగవు” అనే సందర్భంలో ఈ జాతీయాన్ని వాడుతారు. ()
 అ) గజ్జెకట్టడం ఆ) కనువిప్పు
 ఇ) మిన్నందుకోవడం ఈ) మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలడం

క్రింది పదాలను ఉపయోగించి అర్థవంతమైన వాక్యాలు రాయండి.

2 × 1 = 2 మా॥

19. గొడ్డలిపెట్టు
 20. భగీరథ ప్రయత్నం

సంగ్రహణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్న పత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు -ఎ)

మార్కులు : 60

సమయం : 3 గం||లు

Principles of Valuation

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

15 మా||

సూచన : ప్రతిపదార్థం :	అస్వయంక్రమం	-	1 మార్కు
	పదాలు-అర్థాలు	-	3 మార్కులు
	అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
			5 మార్కులు

1. దయాపయ: + నిధి	=	దయసముద్రుడా!
తరిగొండనృసింహ	=	తరిగొండ నృసింహదేవా!
ఈశ్వరుండు	=	భగవంతుడు
పట్టుగన్	=	ఆధారంగా
తనపాలిటన్ + ఉండి	=	తనయందుండి
ఇచ్చుడిచ్చినంతలోన్	=	ఈ సమయంలో తనకు ఇచ్చిన దానిలో
తిట్టక	=	దుర్భాషలాడక
దీనదేహులను	=	నిరుపేదలకు
తేటగన్	=	ఆప్యాయతతో
లాలన + చేసి	=	లాలిస్తూ
అన్నమున్ + పెట్టు	=	అన్నాన్ని పెట్టే
వివేకి	=	తెలివైనవాడు
మానసమున్	=	తనమనసునందు
పెంపు + ఒకరించుచు	=	మంచి పనులను అభివృద్ధి చేస్తూ
ఊరకుండినన్	=	ఊరకేయున్నా
గుట్టుగా	=	రహస్యంగా
లక్ష్మీ	=	లక్ష్మీదేవి
పొందున్	=	చేరుతుంది

(లేదా)

ఇష్ట	=	ఇవుడు
ఆకంఠంబుగన్	=	గొంతువరకు
మాధుకర భిక్షాన్నంబు	=	మాధుకర రూపమైన భిక్షాన్నము
భక్షింపగన్	=	భక్షించుటకు
లేకున్నన్	=	లేకపోయేసరికి
కడున్	=	మిక్కిలి
అంగలు + ఆర్చెదవు	=	అంగలి వేసెదవు (బాధపడెదవు)
మేలే	=	మంచిదా!
లెస్స	=	బాగా
శాంతుండవే	=	శాంతికలవాడవే
కటాకటా	=	అయ్యో
నావారముష్టింపచుల్	=	ఏపూట కాపూట వండి తినెడివారు
శాఖాహారులు	=	కూరలు, ఆకులు తినెడివారు
కందభోజులు	=	దుంపలు తినెడివారు
శిల + ఉంభప్రక్రముల్	=	రోళ్ళదగ్గర పడిన బియ్యపు గిజలేరుకునేవారు
తౌపసుల్	=	తపస్యులు
నీకంటె	=	నీ కంటె
మతి హీనులే	=	బుద్ధి తక్కువ వారా?

సూచన : సమాధానాలను వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి ఒక్కొక్క మార్కు చొప్పున మొత్తం (5×1=5) ఐదు మార్కులు.

2. అ. తప్పులు వెదకెడువారిని కొలువకూడదు.
- ఆ. బద్దైన
- ఇ. సర్పముతో పోల్చారు.
- ఈ. సుమతీశతకం లోనిది.
- ఉ. తప్పులు వెదికేవారిని ఆశ్రయించరాదు.

సూచన : గద్య సమాధానాలను వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్క దానికి $1/2$ మార్కు చొప్పున $5 \times 1/2 = 2 \frac{1}{2}$ మార్కులు.

3. అ. వ్యవసాయానికి పనికి రాని భూములను బీడుభూములంటారు
ఆ. వ్యవసాయంపై ఆధారపడతారు.
ఇ. పేదవాళ్ళు విద్యా, వైద్యసౌకర్యాల గురించి అడగరు.
ఈ. పెత్తందార్లకు, కులపెద్దలకు లాభం వస్తుంది.
ఉ. దురదృష్టకరమైన విషయం ఏది? (ఏదైనా ప్రశ్న రాయవచ్చు)

సూచన : బయోడేటా, కరపత్రాలకు సంబంధించిన ఏదైనా ప్రశ్నను రాయవచ్చు. సమాధానాన్ని వాక్యరూపంలో రాసినందుకు ఒక్కొక్కదానికి $1/2$ మార్కుచొప్పున $5 \times 1/2 = 2 \frac{1}{2}$ మార్కులు.

4. అ. శాస్త్రసాంకేతిక రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధించామనుకుంటున్నారు.
ఆ. విలువలతో కూడిన అభివృద్ధి కావాలి.
ఇ. కీలకమైనది.
ఈ. ఇంటా బయటా రక్షణ, వివక్షతకు గురవుతున్నారు.
ఉ. వివక్షతకు గురవుతున్నదెవరు? (ఏదైనా ప్రశ్న రాయవచ్చు)

II. వ్యక్తీకరణ-సృజనాత్మకత

25 మార్కులు

సూచన : ఐదు ప్రశ్నలకు ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 2 మార్కుల చొప్పున	$5 \times 2 = 10$ మా॥
సమాధానంలోని విషయం, వాక్య నిర్మాణ క్రమం	1 $1/2$ మార్కు
అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే	1/2 మార్కు
	<hr/> 2 మార్కులు <hr/>

5. మొదటి దండయాత్రలో కళ్యాణి దుర్గం జయించిన తరువాత విజయోత్సాహంతో శివాజీ వద్దకు వస్తాడు సోన్ దేవుడు. శివాజీతో దేవా మీ ఆజ్ఞ ప్రకారం కళ్యాణిని జయించి దాని సర్దారులని పట్టిబంధించి వారి సర్వస్వాన్ని, రాణివాస స్త్రీలను బందీలుగా తెచ్చాను అని మనవి చేశాడు. ఇది విన్న శివాజీ పరస్త్రీలు తల్లులతో సమానం అని చెప్పి ఇలా చేయడం తగదని హితవు పలికిన సందర్భంలోనిది.
6. నాటి స్త్రీలు అసలు ఏమంటున్నారో వినకుండా, స్త్రీలు ఏం కావాలంటున్నారో పట్టించుకోకుండా సాగిన ఎన్నో ఉద్యమాలు, వాటితో ఘర్షణపడి నిగ్గుదేల్చి కొత్త చరిత్రను సృష్టించారు స్త్రీలు. దానితో స్త్రీలతో ఒక చైతన్యం బయలుదేరింది. ఆ సందర్భంలో “చరిత్రను మార్చటానికి ప్రతివాళ్ళూ ప్రయత్నించారని” స్త్రీల గురించి రచయిత్రులు అన్నారు.

7. పుట్టిన రెండో నాటి నుంచే చిత్రగ్రీవం తన తల్లిదండ్రులు వచ్చిన ప్రతిసారీ తన ముక్కు తెరచి తన గులాబీ రంగు ఒంటిని బంతిలా ఉబ్బించగలిగేది. మూడు వారాల వయసు వచ్చినపుడు తన గూటి అంచున పాకి చీమను ఆహారం అనుకొని తన ముక్కుతో పొడిచి చంపింది.
8. పులికంటి కృష్ణారెడ్డిగారు చిత్తూరు జిల్లా వెదురు కుప్పం మండలం జక్కదన్ను గ్రామంలో జన్మించినాడు. పాపమ్మ, గోవిందరెడ్డి ఈయన తల్లిదండ్రులు. 1960లో ఆంధ్రపత్రికలో వచ్చిన “గూడు కోసం గువ్వలు” మొదటి కథనాలుగ్గాళ్ళ మండపం అనేది ఈయన మరోరచన.
9. లక్ష్మణుడు రాముని వెంట నీడలా నడుస్తాడు. రాముడు అడవులకు వెళ్ళినపుడు అన్నతోపాటు వెళ్ళాడు. రాముడు, సీతాదేవిని తన తల్లిదండ్రులుగా భావించిన గొప్ప వ్యక్తి. అన్న చెప్పిన మాటను ఏనాడూ జవదాటలేదు.

సూచన : వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు

విషయానికి తగిన భావం రాస్తే	- 2 మార్కులు
వాక్య నిర్మాణ క్రమం	- 1 మార్కు
మంచి పదజాలాన్ని వినియోగించడం	- 1 మార్కు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	- 1 మార్కు

5 మార్కులు

10. మాతృభావన పాఠం ఆధారంగా శివాజీ వ్యక్తిత్వం :

1. పరమత సహనం కలవాడు.
2. పరస్మీలను కన్నతల్లి లాగా భావించేవాడు.
3. స్త్రీల పట్ల గౌరవభావంతో ఉండేవాడు.
4. ఇతర మతాల వారినీ, వారి ఆచారాలను గౌరవించేవాడు.

(లేదా)

మానవ పరిణామ క్రమం :

1. చక్రం కనుగొన్నరోజు ఎంత ప్రముఖమైనదో, లిపిని కనుగొన్న రోజూ అంత విశేషమైనది.
2. చక్రం మానవ చలనానికి దోహదపడితే, లిపి భావ సంచలనానికి వేదిక అయినది.
3. నిప్పును కనుగొన్న రోజంత గొప్పదో నృత్యాలు చేసిన రోజూ అంతే గొప్పది.
4. అంతరిక్షంలోకి ప్రయాణం చేసి, విశ్వం రహస్యాలు తెలుసుకునే స్థాయికి ఎదిగాడు.

11. దహన వృత్తాంతం :

1. రావణుడు కపటోపాయంతో సీతను అపహరించుకొని పోతాడు.
2. సీతాదేవిని అన్వేషిస్తూ రామలక్ష్మణులు కిష్కిందకు చేరుకుంటారు.
3. రామసంగ్రీవుల మధ్య మైత్రి ఏర్పడుతుంది.
4. సీతాదేవిని వెదకడానికి సుగ్రీవుడు తన వానరసైన్యాన్ని నలుదిక్కులకూ పంపిస్తాడు.
5. హనుమంతుడు లంకా నగరంలో అశోకవనంలో సీతాదేవిని చూస్తాడు.
6. రావణుని సైనికులు హనుమంతులు బంధించి తోకకు నిప్పంటిస్తారు.
7. దేనితో హనుమంతుడు లంకాదహనం చేసి వస్తాడు
8. రామునికి సీత జాడను తెలుపుతాడు.

(లేదా)

శ్రీరామసుగ్రీవుల మైత్రి

1. శ్రీరాముడు సీతాదేవిని వెతుకుతూ పోతుంటే అడవిలో సుగ్రీవుడితో పరిచయం ఏర్పడుతుంది.
2. సుగ్రీవుడు తన అన్న వాలి వలన కలిగిన కష్టాలను రామునికి విన్నవించుకుంటాడు.
3. కష్టాలలో ఉన్నవారిని కాపాడడమే నిజమైన మైత్రిని, వాలిని చంపి రాజ్యాన్ని సుగ్రీవునికి అప్పజెప్పుతాడు.
4. సుగ్రీవుడు సీతాదేవిని కనిపెట్టడం నా బాధ్యత అని రాముడికి చెప్పుతాడు.
5. స్నేహమంటే శ్రీరామ సుగ్రీవులదే.

12. నీవు చూసిన చారిత్రక ప్రదేశాన్ని వర్ణిస్తూ మిత్రునికి లేఖ :

స్థలం, తేదీ, సంబోధన, చిరునామా, సంతకం	-	2 మా॥
విషయానుగుణంగా రాస్తే	-	2 మా॥
వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మా॥
		<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
		5 మార్కులు

(లేదా)

“పల్లెలు ప్రశాంత జీవనానికి పట్టుగొమ్మలు” అనే అంశంపై కరపత్రం :

శీర్షిక ప్రచురణ	-	1 మా॥
సందేశం	-	2 మా॥
విషయం - ఆవశ్యకత	-	1 మా॥
వాక్యనిర్మాణం - అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మా
		<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>
		5 మార్కులు

సంగ్రహాణాత్మక మూల్యాంకనం - III

మాదిరిప్రశ్న పత్రం - కాంపోజిట్ - తెలుగు

తరగతి : 10వ

ప్రథమ భాష పేపర్ - I (పార్టు - బి)

మార్కులు : 20

సమయము : 30 ని॥లు

III. భాషాంశాలు :

1. ఇ - గొప్పవారు
2. ఆ - అక్షరం
3. అ - సూర్యుడు, రవి
4. అ - నేత్రము, చక్షువు
5. ఈ - యాత్ర
6. ఈ - గుణసంధి
7. ఈ - ఇళ్ తప్పురుష
8. ఇ - నలుదేశలు
9. ఆ - 'ర' గణం
10. ఈ - నజభజజజర
11. ఇ - క్షేష
12. ఇ - అర్ధాంతన్యాసాలంకారం
13. ఇ - అక్క టి.వీ. చూస్తూ సృత్యం చేస్తున్నది.
14. ఇ - ఆశ్చర్యార్థకం
15. ఇ - సంయుక్త వాక్యము
16. ఆ - చేదర్థకం
17. ఇ - క్షార్థం
18. ఈ - మంత్రాలకు చింతకాయలు రాలడం
19. అర్థవంతమైన వాక్యములో ఈ పదాన్ని ప్రయోగించుట.
20. అర్థవంతమైన వాక్యములో ఈ పదాన్ని ప్రయోగించుట.

మార్కులు కేటాయింపు - సూచికలు

ప్రశ్నపత్రం నిర్మాణం ఆధారంగా ఏదే ప్రశ్నలకు మార్కులు ఎలా కేటాయించాలి అనే విషయం కింద వివరించడం జరిగింది.

I. అవగాహన - ప్రతిస్పందన

15 మా॥

- ◆ పద్యం పూరించి భావం రాయమని అడిగినప్పుడు మార్కులు కేటాయింపు.

పాదభంగం లేకుండా పూరిస్తే	-	2 మార్కులు
భావం సరిగ్గా రాస్తే	-	2 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
మొత్తం	-	<u>5 మార్కులు</u>

(లేదా)

- ◆ ప్రతిపదార్థం అడిగినప్పుడు మార్కుల కేటాయింపు.

అన్వయ క్రమం	-	1 మార్కు
పదాలు - అర్థాలు	-	3 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు
మొత్తం	-	<u>5 మార్కులు</u>

- ◆ అపరిచిత పద్యం ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలు అడగడం 5 మార్కులు

ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు ఒక్కొక్క మార్కు చొప్పున

సుప్రసిద్ధమైన పద్యం లేదా ఏదైనా ఒక శతక పద్యం ఇవ్వమనడం.

- ◆ అపరిచిత గద్యం ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలకు జవాబులు అడగడం. 2 1/2 మార్కులు.

ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 1/2 మార్కు చొప్పున.

- ◆ అపరిచిత వ్యాసం / కరపత్రం / సంభాషణ / లేఖ /

బయోడేటా / ప్రకటన / వార్త ఇచ్చి 5 ప్రశ్నలకు జవాబులు అడగడం.

ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 1/2 మార్కు చొప్పున 2 1/2 మార్కులు.

II. వ్యక్తీకరణ - సృజనాత్మకత

25 మా॥

స్వీయ రచన :

లఘు సమాధాన ప్రశ్నలు (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని ప్రశ్నలు నేరుగా ఇవ్వకుండా అదే స్వభావం కల ప్రశ్నలు 5 అడగబడతాయి. (పద్యం నుండి 1, గద్యం నుండి 3, ఉపవాచకం నుండి 1) ఒక్కో ప్రశ్నకు 2 మార్కులు. ఇవి ఆలోచించి రాసేలా, వ్యక్తీకరణ ప్రాధాన్యంగా ఉంటాయి.

◆ లఘు సమాధాన ప్రశ్నలకు మార్కుల కేటాయింపు

సమాధానంలోని విషయం, వాక్యనిర్మాణ క్రమం	-	1 1/2 మార్కులు
అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1/2 మార్కు

వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలు (15 మార్కులు)

పద్య, ఉపవాచకం ఒక్కో విభాగం నుండి రెండు ప్రశ్నలివ్వబడతాయి. ఒక్కో విభాగం నుండి ఒక్కో ప్రశ్నకు సమాధానం రాయాలి. ఒక్కో ప్రశ్నకు 5 మార్కులు. ఈ ప్రశ్నలు ఆలోచించి సొంతంగా రాసేలా ఉంటాయి. ఇవన్నీ బహుళ సమాధానాలు రాయడానికి వీలున్న ప్రశ్నలు (Open ended). విశ్లేషించడం, వివరించడం, వ్యాఖ్యానించడం, కారణాలు రాయడం, సమర్థిస్తూ లేదా విభేదిస్తూ రాయడం. రచయిత/కవి ఉద్దేశాలు రాయడం, సమకాలీన పరిస్థితులతో పోల్చడం, అన్వయించడం మొదలగు రూపాల్లో ప్రశ్నలు వస్తాయి. కాబట్టి

◆ వ్యాసరూప సమాధాన ప్రశ్నలకు మార్కుల కేటాయింపు

విషయానికి తగిన భావం రాస్తే	-	2 మార్కులు
వాక్యనిర్మాణ క్రమం	-	1 మార్కు
మంచి పదజాలాన్ని వినియోగించడం	-	1 మార్కు
అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే	-	1 మార్కు

5 మార్కులు

సృజనాత్మకత :

పాఠ్యపుస్తకంలోని సృజనాత్మకత సామర్థ్యం కింద ఇచ్చిన ప్రశ్నల వంటి స్వభావం గల ప్రశ్నలే వస్తాయి, కానీ యధాతథంగా రావు. రెండు ప్రశ్నలు ఇస్తే ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం రాయాలి. ఒక్కొక్క ప్రశ్నకు 5 మార్కులు ఇక్కడ తప్పనిసరిగా గద్యభాగ సృజనాత్మక అంశాలు అడగాలి. సృజనాత్మక ప్రశ్నలు వేర్వేరు వ్యవహార రూపాల్లో ఉంటాయి.

సృజనాత్మకత అంశాలు :

వ్యవహార రూపం	మార్కుల కేటాయింపు
లేఖ	(స్థలం, తేదీ, సంబోధన, చిరునామా, సంతకం) - 2 మార్కులు విషయానుగుణంగా రాస్తే - 2 మార్కులు వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
వ్యాసం	ఉపోద్ఘాతం - 1 మార్కు విషయ వివరణ - 2 మార్కులు ముగింపు - 1 మార్కు వాక్యనిర్మాణం, అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
కరపత్రం	శీర్షిక ప్రచురణ కర్తలు - 1 మార్కు సందేశం - 2 మార్కు విషయం - ఆవశ్యకత - 1 మార్కు వాక్యనిర్మాణం - అక్షరదోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు
సంభాషణ కనీసం 2 పాత్రలతో, ఒక్కోపాత్రకు 5 వాక్యాలు ఉండాలి.	పాత్రోచిత సంభాషణలు - 3 మార్కు వాక్యనిర్మాణ క్రమం - 1 మార్కు అక్షర దోషాలు లేకుండా రాస్తే - 1 మార్కు

III. భాషాంశాలు (20 మార్కుల)

పదజాలం (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని పదాలకు అర్థాలు, పర్యాయపదాలు, నానార్థాలు, వ్యుత్పత్త్యర్థాలు, జాతీయాలు, ప్రకృతి-వికృతులు, సొంతవాక్యాలు మొదలగు వాటిలోంచి ఏవైనా 5 అంశాల్లో 2 చొప్పున 10 ప్రశ్నలు అడగబడతాయి. ఒక్కోప్రశ్నకు ఒక్కో మార్కు. ఇవి లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలే కనుక సమాధానం సరిగ్గా ఉంటే మార్కులు కేటాయించవచ్చు.

వ్యాకణాంశాలు (10 మార్కులు)

పాఠ్యపుస్తకంలోని సంధులు, సమాసాలు, ఛందస్సు, అలంకారాలు, వాక్యాలు మొదలగు అంశాల నుండి ప్రశ్నలు అడగబడతాయి. 5 విభాగాలుగా విభాగానికి 2 చొప్పున 10 ప్రశ్నలకు 10 మార్కులు. ఇవి లక్ష్యాత్మక ప్రశ్నలే కనుక సమాధానం సరిగ్గా ఉంటే మార్కులు కేటాయించవచ్చు.